

**ሻድሻይ መጽሐፍ -
ይግባይ፣ ፍሉይ ክለሳ፣
ሳልሳይ አካል ተቃዋሚን ዳግመ ምርአይን**

ቀዳማይ ኣርእስቲ - ይግባይ

ምዕራፍ 1. - ይግባይ ዚበሃለሎም ውሳኔታት

ዓንቀጽ 360. - መትከል

- (1) ዝኹነ ናይ መወዳእታ ውሳኔ ብመሰረት ድንጋገታት ናይዚ ሕገ ንመጀመርታ ጊዜ ይግባይ ኪበሃሎ ይከኣል።
- (2) ብዘይካ ብመሰረት ድንጋገታት ናይዚ ሕገ ካልኣይ ጊዜ ይግባይ ናይ ምባል መሰል ኣይህሉን።

ዓንቀጽ 361. - ክለ-ስልጣን ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ

- (1) ካብ ውሳኔ ናይ ዝስዕብ ኣብያተ ፍርዲ ከም መሰል ቀዳማይ ጊዜ ይግባይ ኪበሃል ይከኣል፤
  - (ሀ) ካብ ኮማዊ ቤት ፍርዲ ናብቲ ናይዚ ኮማዊ ቤት ፍርዲ እዚ ከባብያዊ ክለ-ስልጣን ዘሎዎ ዞባዊ ቤት ፍርዲ፣
  - (ለ) ካብ ዞባዊ ቤት ፍርዲ ናብ ላዕልዋይ ቤት ፍርዲ፣ ወይ
  - (ሐ) ካብ ላዕልዋይ ቤት ፍርዲ ናብ ርእሰ-ኣብያተ ቤት ፍርዲ።
- (2) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ንውሳኔ ናይቲ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ምስ ዘጽድቕ፣ ብዘይካ ኣብ ዓንቀጽ 362 (1) ከም ዝተደንገገ ኹነታት፣ እቲ ውሳኔ እቲ ንይግባይ በሃሊ ናይ መወዳእታ ይኸውን።
- (3) ቀዳማይ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ነቲ ናይ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ውሳኔ ኣብ ዚቕይረሉ ኹነታት፣ ኣብቲ ቐዳማይ ይግባይ ወሃብ መልሲ ዚነበረ ናብ ቀጻሊ

ጽፍሐ ቤት ፍርዲ ይግባይ ከብል ይኸኛል። ብዙይካ አብ ዓንቀጽ 362(1) ዝተደንገገ ኩነታት ድማ ናይ ካልኣይ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ውሳኔ ንክልቲኦም ተኸራኽርቲ ወገናት ናይ መወዳእታ ይኸውን።

- (4) አብ መንጎ ይግባይ ዚሰምዑ ዳያኑ ዘይምስምማዕ አብ ዝተረኸበሉ ኩነታት ናይ ዝበዝሑ ዳያኑ ውሳኔ ናይቲ ቤት ፍርዲ ውሳኔ ይኸውን። ምስቶም ዚበዝሑ ዳያኑ ዘይተሰማመዐ ዳኛ ወይ ዘይተሰማምዑ ዳያኑ ምክንያቶም ብምግላጽ ዝተፈልየ ውሳኔ ኪጽሕፉ ይኸኛሉ።
- (5) ካብ ሓደ ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ይግባይ አብ ዝተባህለሉ ኩነታት እሞ ብመሰረት እዚ ሕጊ አብቲ ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ዝሃበ ቤት ፍርዲ፡ ነዚ ዝኸውን መኣረሚ ምስ ዚህሉ፡ እቲ መኣረሚ አብ ዝተጸንቐቐሉ ኩነታት እንተ ዘይኩይኑ፡ ይግባይ ከብሃል ኣይክኣልን።

ዓንቀጽ 362. - ፍሉይ ክለ-ስልጣን ይግባይ ርእሰ-አብያተ ፍርዲ

- (1) ርእሰ-አብያተ ፍርዲ፡ አብ ርእሲ እቲ ዓንቀጽ 361 ዝሰፈረ ይግባያዊ ክለ-ስልጣን፡ ንቅዋማውነት ናይ ዝኹነ ሕጊ ዝምልከት ሕቶ አብ ዝተላዕለሉ ወይ ውሳኔ ንምሕላፍ ትርጓመ ናይ ኣገዳሲ ቅዋማዊ ወይ ሕጋዊ መትከል ኣድላዩ አብ ዝኹነሉ ጉዳይ፡ ብኣቕራብነት ናይ ዝኹነ ተኸራኽሪ ወገን ካብ መወዳእታ ውሳኔ ይግባይ ከበሃል ከፍቅድ ይኸኛል።
- (2) ርእሰ-አብያተ ፍርዲ ይግባይ አብ ዚሰምዓሉ ኩነታት ንኹሉ ጭብጥታት ናይቲ ጉዳይ ክምርምር ይኸኛል።
- (3) አብ ትሕትዚ ዓንቀጽ ዝቐርብ ይግባይ አብዚ ኣርእስቲ ንዝሰፈሩ ተደላይነታትን ድረታታትን ይምእዘዝ።

ዓንቀጽ 363. - ግዜያዊ ይግባይ

- (1) በዚ ሕጊ ወይ ካልእ ሕጊ ብግልጺ ዝተፈልየ አብ ዝተደንገገሉ ኩነታት እንተ ዘይኩይኑ፡ ንግዜያዊ ጉዳያት፡ ንኣብነት ፈለማዊ ተቓውሞታት፡ ፍቕድነት ወይ ዘይፍቕድነት ናይ ቃል ወይ ሰነዳዊ መርትዖ፡ ወይ ብድኸነት ንክትከሰስ ናይ ምፍቃድ ጉዳይ፡ ኣመልኪቱ ብቤት ፍርዲ ዝሞሃብ ዝኹነ ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ይግባይ ኣይበሃሎን፡ ኩይኑ ግን፡ ከምዚ ዝመስል ውሳኔ ወይ ትእዛዝ አብ ልዕሊ ናይ መወዳእታ ውሳኔ ይግባይ አብ ዚበሃለሉ ግዜ ከም ምክንያት ናይ ይግባይ ከለዓል ይከኣል።
- (2) አብ ንኡስ-ዓንቀጽ (1) ዝሰፈረ ብዘዩገድስ፡ ዝኹነ ሰብ ከእሰር ወይ ኪቐየድ፡ ወይ ንብረት ካብ ሓደ ወገን ናብ ካልእ ወገን ኪመሓላለፍ ዘገድድ ትእዛዝ ወይ ውሳኔ አብ ትሕትዚ ሕጊ ብኡንብኡ ይግባይ ዝበሃሎ ጉዳይ ይኸውን።

ዓንቀጽ 364. - ምክንያት ይግባይ

- (1) ቀዳማይ ይግባይ ብዝሰዕብ ምክንያት ኪቐርብ ይኸኛል፤
  - (ሀ) አብቲ መስርሕ ፍርዲ ቤት ፍርዲ አብ ዝኹነ ውሳኔ ጌጋ ምፍጻሙ፡
  - (ለ) እቲ ናይ መወዳእታ ውሳኔ ቦቲ መርትዖ ብርትዓዊ መገዲ ዘይድገፍ ምኻኑ።

- (2) ካልአይ ይግባይ ኪቸርብ ዝከኣል ቀዳማይ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ጌጋ ፈጸሙ ብዝብል ምኽንያት ጥራይ እዩ።

ምዕራፍ 2. - ቅጥዕን ግዜን ይግባይ

ዓንቀጽ 365. - ስምዕታ ይግባይን መረረ ይግባይን

- (1) ይግባይ በሃሊ ወይ ወዳእ ነገሩ፡ እቲ ይግባይ ኪበሃሎ ዚድለ ዘሎ ውሳኔ ምስ ተዋህቦ፡ ኣብ ውሽጢ ዓሰርተው ሓሙሽተ (15) መዓልታት ስምዕታ ይግባይ ብጽሑፍ ናብ ረጂስትራር ናይቲ ዝወሰነ ቤት ፍርዲ የቐርቡ። ረጂስትራር ስምዕታ ይግባይ ምስ ቀረበሉ ቅዳሕ ናይቲ ይግባይ ዝተባህለሉ ውሳኔ ንይግባይ በሃሊ ወይ ንወዳእ ነገሩ ይህብ። እቲ ቅዳሕ ዕለት ተጌርሎ፡ ንይግባይ በሃሊ ወይ ወዳእ ነገሩ ዝተረከበሉ ዕለት ድማ ብረጂስትራር መረጋገጺ ይወሃብ።
- (2) መረረ ይግባይ፡ ይግባይ ናይ ዝተባህለሎ ውሳኔ ቅዳሕ ብዝተረኸበ፡ ኣብ ውሽጢ ሰዓ መዓልታት ይቐርብ።
- (3) መረረ ይግባይ ግቡእ ዳንነት ተኸፊልዎ ናብ ረጂስትራር ናይ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ድሕሪ ምቕራብ ይግባይ ይኸፈት።

ዓንቀጽ 366. - ትሕዝቶ መረረ ይግባይ

- (1) መረረ ይግባይ እዞም ዚስዕቡ ይሕዝ፤
  - (ሀ) ስምን ቦታን ይግባይ ዝቐረበሉ ቤት ፍርዲ፡
  - (ለ) ስምን ኣድራሻን ይግባይ በሃልን ወሃብ መልስን፡
  - (ሐ) ስም ናይቲ ይግባይ ዝተባህለሉ ውሳኔ ዝሃበ ቤት ፍርዲ፡ ውሳኔ ዝተዋህበሉ ዕለትን ቍጽሪ መዝገብን፡
  - (መ) ኣብ ክለ-ስልጣን ቤት ፍርዲ ንይግባይ በሃሊ መጸዋዕታ ዝበጽሓሉ ኣድራሻ፡
  - (ረ) ምኽንያት ይግባይ፡ ከምኡውን
  - (ሰ) ካብ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ዚሕተት ዳንነት።
- (2) ዝተረጋገጸ ቅዳሕ ናይ ምሉእ መዝገብን ይግባይ ዝበሃለሉ ዘሎ ውሳኔን፡ ምስቲ መረረ ይግባይ ተተሓሕዞ ይቐርብ።
- (3) ይግባይ በሃሊ ይግባዩ ኣብ መዝገብ ናይ ዝወሰነ ቤት ፍርዲ ጥራይ መሰረት ዚገበረ ምዃኑን ዘይምዃኑን ይገልጽ፡ ከምኡውን፡ ግቡእ ኣብ ዝኹነሉ ኹነታት ነዞም ዚስዕቡ ብምግላጽ፡ ተወሳኺ መርትዖ ንክቐርብ ፍቓድ ዚሓትት ምልክታ ምስ መረረ ይግባይ ኣተሓሕዞ የቐርብ፤
  - (ሀ) ባህርይ ናይቲ መርትዖ፡
  - (ለ) መሰኻኸር ዝጽውዑ ምስ ዚኹኑ ኣሽማትን ኣድራሻን፡

(ሐ) እቲ ኸምዚ ዝመስል ምስክርነት ኣብቲ ይግባይ ዝተባህለሉ ውሳኔ ዝሃበ ቤት ፍርዲ ዘይቐረበሉ ምክንያት፡ ከምኡውን ስለምንታይ ናብ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ኪቐርብ ከም ዘሎዎ።

(4) ይግባይ በሃሊ ንኡሎም ወሃብቲ መልሲ ምእንቲ ኪበጽሕ እኹል ቅዳሕ መረረ ይግባይ የቕርብ።

ዓንቀጽ 367. - ምክንያት ይግባይ

(1) መረረ ይግባይ ነቶም ንይግባይ ምክንያት ዝኹኑ ነጥብታት ኣርእስታት ብምሃብ ብሕጽር ዚበለ ኣገባብ ይገልጽን፡ ካብ ቤት ፍርዲ ዚድለ ዳንነት ብምሕታት ድማ ይድምድም።

(2) ይግባይ በሃሊ ብዘይካ ብፍቓድ ቤት ፍርዲ፡ ኣብ መረረ ይግባይ ንዘይሰፈረ ዝኹነ መቃወሚ ምክንያት ብምድጋፍ መነተ ክቐርብ ኣይፍቀድን።

(3) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ነቲ ጉዳይ ብይግባይ በሃሊ ኣብ ዘይተላዕለ ነጥቢ ምርኩስ ብምግባር ኪውስን ይኸእል፡ እንተ ኹነ ግን፡ እዚ ቅድሚኡ ምግባሩ እቲ ሓዲ ወገን ነቲ ሓድሽ ነጥቢ ኪብድህ ዕድል ይህቦ።

ዓንቀጽ 368. - ሓድሽ ክውንቶን ምጉትን

(1) ብዓንቀጽ 367 ኣብ ዝተፈቐደሉ ሹነታት እንተ ዘይኹይኑ፡ ዝኹነ ተኸራኻሪ ወገን ኣብቲ ይግባይ ዝተባህለሉ ውሳኔ ዝሃበ ቤት ፍርዲ ከም መርትዖ ዘይቀረበ ክውንቶ ብምልዓል ኣይምጉትን። ሓዲ ተኸራኻሪ ወገን ከምዚ ዝመስል መርትዖ ንክቐርብ ናይ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ፍቓድ ይሓትት።

(2) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ሓድሽ ምጉት ወይ ተወሳኺ መርትዖ ንክቐርብ ምእንቲ መረረ ይግባይ ወይ መስቀላዊ ይግባይ ኪመሓየሽ ክፍቓድ ይኸእል። እዚ ኣብ ዚገብረሉ እዋን ተወሳኺ ክሳራ ንኺኸፈል፡ ተወሰኸቲ ቅዳሓት ንኪበጽሑ ኪእዝዝ፡ ወይ ቅነዕ ኢሉ ዝሓሰቦ ካልእ ትእዛዝ ኪህብ ይኸእል።

ዓንቀጽ 369. - ንጽገት ወይ ምምሕያሽ መረረ ይግባይ

(1) መረረ ይግባይ ኣብዚ ምዕራፍ ብዝተኣዘዘ ቅጥዒ ምስ ዘይዳሎ፡ ቤት ፍርዲ ዝኹነ ካብ ዝሰዕብ ኪግበር ይኸእል፤

- (ሀ) ነቲ መረረ ይግባይ ኪነጽጎ፡
- (ለ) ኣብ ወሽጢ ቤት ፍርዲ ዝወሰኖ ግዜ ንኪመሓየሽ፡ ነቲ መረረ ይግባይ ናብ ይግባይ በሃሊ ኪመልሶ፡ ወይ
- (ሐ) ሽዑን ኣብኡን እቲ መረረ ይግባይ ከም ዝመሓየሽ ኪገብር።

(2) ቤት ፍርዲ፡ ዝኹነ መረረ ይግባይ ኣብ ዝነጽገሉ ሹነታት፡ ምክንያት ናይ ንጽገት ይምዝግብን፡ ኣብ ደብተር ይግባይ ሓበሬታ የስፍር።

(3) መረረ ይግባይ ኣብ ዝተመሓየሸሉ ሹነታት፡ ቤት ፍርዲ ነቲ ምምሕያሽ ይምዝግቦ።

ዓንቀጽ 370. - ብዙሓት ክሰሱቲ ወይ ተኸሰሱቲ

አብ ሓደ ክሲ ብዙሓት ከሰስቲ ወይ ተኸሰስቲ ምስ ዚህልው፡ እቲ ይግባይ ዝቐረበሉ ውሳኔ ድማ አብ ዝኹነ ነቶም ካብ ሓደ ንላዕሊ ዝኹኑ ከሰስቲ ወይ ተኸሰስቲ ዝምልከቶም ናይ ሓባር ምክንያት መሰረት ዚገበረ ምስ ዚኸውን፡ ዝኹነ ካብቶም ከሰስቲ ወይ ተኸሰስቲ ንብምሉኡ እቲ ውሳኔ አመልኪቱ ይግባይ ከቐርብን፡ እቲ ይግባይ ዝሰምዐ ቤት ፍርዲ ድማ ከከም ኩነታቱ ንረብሓ ናይ ዝኹነ ከሳሲ ወይ ተኸሳሲ ነቲ ውሳኔ ኪቐይር ወይ ከመሓይሽ ይኸእል።

ዓንቀጽ 371. - ደብተር ይግባይ

ነፍስ-ወከፍ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ናይ ኡሉ ይግባይት ዝርዝራት ዚምዝግቡሉን ብመስርዕ አተኣታትውኡ መሰረት ቊጽሪ ዚገበረሉን ደብተር ይግባይ ተባሂሉ ዚጽዋዕ መዝገብ ይሕዝ።

ዓንቀጽ 372. - ግዜኡ ምስ ሓለፊ ዚቐርብ ይግባይ

- (1) ረጂስትራር ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ግዜኡ ምስ ሓለፊ ዚቐርብ መረረ ይግባይ አይቐበልን። ኩይኑ ግን ግዜኡ ዚሓለፈ ይግባይ ንኸቐርብ ኪፍቐደሉ አብ ውሽጢ ዓሰርተ መዓልታታት ምልክታ ኸቐርብ ከም ዝኸእል ነቲ ተኸራኻሪ ወገን ይሕበር።
- (2) ረጂስትራር ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ እቲ መረረ ይግባይ ግዜኡ ምስ ወደቐ ግዜኡ ዚሓለፈ ይግባይ ንኸቐርብ ንኸፍቐደሉ ብዝሓትት ምልክታ ዝተሰነዩ ምስ ዚኸውንውን፡ ነቲ መረረ ይግባይ አይቐበልን። አብ ከምዚ ኹነታት እቲ ምልክታ ባይኑ ኪቐርብ ከም ዘሎዎ ነቲ ይግባይ ባሃሊ ይሕበር።
- (3) አብ ትሕትዚ ዓንቀጽ ዝወሃብ ናይ አብያ መዘካከሪ እንተላይ ናይቲ አብያ ዕለት አብ ደብተር ይግባይ ይምዝገብ።

ዓንቀጽ 373. - ግዜኡ ዚሓለፎ ይግባይ ንምቐራብ ዚቐርብ ምልክታ

- (1) ግዜ ምስ ሓለፊ ይግባይ ንምባል ፍቓድ ዚሓትት ምልክታ ብጽሑፍ ይኸውን፡ እቲ ተኸራኻሪ ወገን አብ ውሽጢ እቲ ባዚ ምዕራፍ ዝተዋህበ ግዜ ይግባይ ዘይበለ ብብቐዕ ምክንያት ምጻኑ ከረድእ ብዝኸእል መርትዖ ድማ ይስነ።
- (2) እቲ ምልክታ፡ ይግባይ ባሃሊ አብ ግዜኡ ይግባይ ኸቐርብ ዘይከኣል ብብቐዕ ምክንያት ምጻኑን ዘይምጻኑን ንምውሳኔ ብዜኸእል መርትዖ ተሰንዩ ይቐርብ።
- (3) አብቲ ምልክታ ውሳኔ ቅድሚ ምሃቡ፡ ቤት ፍርዲ ንክልቲኦም ወገናት ይሰምዖም፡ ከምኡውን ንምቐራብ መርትዖ አመልኪቱ ዚመስሎ ትእዛዝ ይህብ።

ዓንቀጽ 374. - ውሳኔ አብ ምልክታ

- (1) ቤት ፍርዲ፡ እቲ ይግባይ አብ ግዜኡ ዘይቐረበ ብብቐዕ ምክንያት ምጻኑ ምስ ዘረጋግጽ፡ አመልካቲ ይግባይ ኸቐርብ ዘፍቐድ ትእዛዝ ይህብ። ይግባይ ባሃሊ ድማ እቲ ትእዛዝ ካብ ዝተዋህበሉ አብ ውሽጢ ዓሰርተ መዓልታታት መረረ ይግባይ የቐርብ።
- (2) ብግዜኡ ይግባይ ዘይተባህለ ብጉድለት ወይ ሸለልትነት ወዳእ ነገር ይግባይ ባሃሊ ምስ ዚኸውን፡ አብ ውሽጢ ትርጉም ናይ ዝሓለፈ ዓንቀጽ ዚአቱ ብቐዕ ምክንያት አይከውንን።

- (3) ኣብ ትሕትዚ ዓንቀጽ ንዝቐርብ ዝኹነ ምልክታን ንዕኡ ዝተሞህበ ውሳኔን ዝምልከት መዘካከሪ ኣብ ደብተር ይግባይት ይምዘገብ።

ዓንቀጽ 375. - ዘይምህላው ይግባይ

ኣብ ትሕትዚ ዝሓለፈ ዓንቀጽ ዚወሃብ ንምልክታ ናይ ምንጻግ ወይ ናይ ምፍቃድ ውሳኔ ይግባይ ኣይበሃለሉን።

ምዕራፍ 3. - ምጽናሕ መስርሕ ዳንነትን ምፍጻም ፍርድን

ዓንቀጽ 376. - ምጽናሕ ብታሕተዎይ ቤት ፍርዲ

ይግባይ ንምባል ዝተፈቐደ ግዜ ቅድሚኡ ምውዳቕ ኣብ ዘሎ ግዜ፡ እቲ ይግባይ ኪበሃሎ ዚከኣል ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ዝሃበ ቤት ፍርዲ፡ ብኣመልካትነት ሓደ ወገን፡ ብቐዕ ምኽንያት ምስ ዚርከብ፡ እቲ ውሳኔ ወይ እቲ ትእዛዝ ከይተፈጸመ ኪጸንሕ ኪእዝዝ ይኽእል።

ዓንቀጽ 377. - ምጽናሕ ብይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ

- (1) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ብቐዕ ምኽንያት ምስ ዚህሉ ክሳዕ ብቤት ፍርዲ ተወሳኺ ትእዛዝ ዚወሃብ፡ ኣብቲ ይግባይ ዝተባህሎ ጉዳይ ዝኹነ ተወሳኺ ዳንነት ከይሞሃብ ወይ ነቲ ጉዳይ ብዚምልከት ዝተሞህበ ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ከይተፈጸመ ኪጸንሕ ኪእዝዝ ይኽእል።
- (2) ብመሰረት ንኡስ-ዓንቀጽ (1) መጽንሒ ትእዛዝ ምስ ዚወሃብ፡ ኣብ ትሕትዚ ሕጊ ናይ ይግባይ ፋይል ምኽፋት ከም መጽንሒ ናይ ይግባይ ዝተባህለሉ ዝኹነ ውሳኔ፡ ትእዛዝ ወይ ዳንነት ኣይከውንን።

ዓንቀጽ 378. - ምጽናሕ ብፕረዚደንት ቤት ፍርዲ

ፕረዚደንት ናይዘን ኣቐዲመን ዝተጠቐሳ ኣብያተ ፍርዲ ነቲ ምፍጻም ፍርዲ ካብ ዓሰርተው ሓመታት (15) መዓልታት ንዘይበዝሕ ግዜ ከይተፈጸመ ኪጸንሕ ኪእዝዝ ዝኹነ ኣብዚ ምዕራፍ ዝሰፈረ ኣይግባዩን። ኩይኑ ግን፡ እቲ ዝተኣዘዘ መጽንሒ ቅድሚኡ ምውዳቕ፡ እቲ ይግባይ ምስ ዚይሰማዕ ወይ ብቲ ቤት ፍርዲ ተወሳኺ መጽንሒ ትእዛዝ ምስ ዚይሞሃብ፡ ፈጻሚ ፍርዲ፡ እቲ መጽንሒ ፍቓድ ምስ ወደቐ ነቲ ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ይፍጽሞ።

ዓንቀጽ 379. - ምጽናሕ ዚእዘዘሉ ኹነታት

- (1) እቲ ዚእዝዞ ቤት ፍርዲ ወይ ፕረዚደንት ባዚ ዝሰዕብ ኣብ ዝግገበሉ ኹነታት እንተ ዘይኩይኑ፡ ኣብ ትሕቲ ድንጋጋታት ናይዚ ምዕራፍ ዝኹነ ናይ ምፍጻም ፍርዲ መጽንሒ ትእዛዝ ኣይወሃብን፤
  - (ሀ) እቲ ትእዛዝ እንተ ዘይተሞህሮ ኣብቲ ናይ ምፍጻም ፍርዲ መጽንሒ ኪወሃብ ዘመልክት ዘሎ ወገን ዓብዪ ጉድኣት ዘኸትል ምስ ዚኸውን፡
  - (ለ) እቲ ምልክታ ዘዩድሊ ምድንንይ ከይተገብረ ዝቐረበ ምስ ዚኸውን፡ ከምኡውን
  - (ሐ) እቲ ፍርዲ ወይ እቲ ትእዛዝ ኣብ መወዳእታ ኣብ ልዕሊ ኣመልካቲ ቐይዳ ምስ ዚኸውን፡ ኣመልካቲ ብግቡእ ክፍጽሞ ውሕሰነት ዝሃበ ምስ ዚኸውን።

- (2) ምፍጻም ፍርድ ኪጸንሕ ዝቐርብ ምልክታ ተኸራኽርቲ ወገናት ድሕሪ ምስምያም ይውሰን። እንተ ኹነ ግን፡ ቤት ፍርድ፡ ከምዚ ዝመስል ምስማዕ ክሳብ ዚግበር፡ ብቻለ-ማሕላ ብእተደገፈ ምልክታ ብዓል ጉዳይ ኣብ ዘይተረኸበሉ ናይ ምፍጻም ፍርድ መጽንሒ ትእዛዝ ኪህብ ይኽእል።

ዓንቀጽ 380. - ንምፍጻም ፍርድ ዘድሊ ውሕሰነት

- (1) ኣደ ውሳኔ ድሮ ዝተፈጸመ ምስ ዚኸውን፡ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርድ ብቐዕ ምኽንያት ብምርኣይ፡ ነቲ ንረብሓኡ ውሳኔ ዝተፈጸመሉ ወገን፡ ምናልባት እቲ ውሳኔ ብይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርድ እንተ ተገምጠለ፡ ምሉእ ብምሉእ ኪመልስ ምዃኑ ንምርግጋጽ ውሕሰነት ኪኣቱ ኪእዝዞ ይኽእል።
- (2) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርድ፡ ብቐዕ ምኽንያት ብምርኣይ፡ ናይ ምፍጻም ፍርድ ምጽናሕ ክንዲ ምፍቓድ፡ ከም ኣማራጺ፡ ነቲ ንረብሓኡ ውሳኔ ዝተፈጸመሉ ወገን፡ ምናልባት እቲ ፍርድ ብይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርድ እንተ ተገምጠለ፡ ምሉእ ብምሉእ ኪመልስ ምዃኑ ንምርግጋጽ ውሕሰነት ኪገብር ኪእዝዞ ይኽእል።

ምዕራፍ 4. - ምስማዕ ይግባይ

ዓንቀጽ 381. - ንጽገት ይግባይ

ይግባይ በሃሊ፡ ይግባዩ ብምሉኡ ኣብ መዝገብ ናይቲ ቐዳማይ ዳንነት ከም ዝመርከስ ኣብ መረረ ይግባዩ ምስ ዚገልጽን፡ ተወሳኺ መርትዖ ኸቐርብ ኪፍቐደሉ ምስ ዘዩመልክትን፡ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርድ ንይግባይ በሃሊ ወይ ንወዳእ ነገሩ ንምስማዕ ቁጸራ ይሕዝ፡ ኣብቲ መዓልቲ ቁጸራ ንይግባይ በሃሊ ድሕሪ ምስምዑን ንመዝገብ ናይቲ ቐዳማይ ዳንነት ድሕሪ ምጽናዕን፡ ምስቲ ይግባይ ዝተባህለሉ ውሳኔ ምስ ዚሰማማዕን ቐኑዕ ኩይኑ ምስ ዚረኽቦን፡ ወሃብ መልሲ ኪቐርብ መጸዋዕታ ከይለኣኹ፡ ነቲ ይግባይ ኪዓጽዎ ይኽእል።

ዓንቀጽ 382. - ጉዳይ ዚስምዓሉ ቁጸራን መሰል ምቕራብ መልሲ

- (1) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርድ፡ ነቲ ይግባይ ኣብ ዝዓጽዎሉ ህንጻት እንተ ዘይኩይኑ፡ መረረ ይግባይ ናብ ወሃብ መልሲ ከም ዝበጽሕ ይገብር፡ እቲ ይግባይ ዝስምዓሉ መዓልቲ ይውሰን፡ ከምኡውን ንወሃብ መልሲ ዋላውን ኣብ መዓልቲ ቁጸራ እንተ ዘይቀረበ እቲ ይግባይ ኪስማዕ ምዃኑ ብምሕባር፡ ኣብቲ ዕለት ቁጸራ መልሲ ሓዙ ንኺቐርብ መጸዋዕታ ይልእኸሉ።
- (2) ከምዚ ዝመስል ቁጸራ፡ ወሃብ መልሲ በቲ ዕለት ቐረቡ መልሲ ንኪህብ እኹል ግዜ ዘፍቐድ ምእንቲ ኸኸውን፡ ህሉው ስራሓት ቤት ፍርድ፡ ናይ ወሃብ መልሲ መንበሪ ቦታን መረረ ይግባይ ንኪበጽሖ ዘድልዩ ግዜን ኣብ ግምት ብምእታው ይውሰን።

ዓንቀጽ 383. - መስቀላዊ ይግባይ

- (1) ወሃቢ መልሲ፡ ግቡእ ዳንነት ብምኸፋል፡ ኣብቲ ውሳኔ ዝኹነ ይግባይ ዘይምቕራቡ ብዘደገድስ፡ ኣብቲ ጉዳይ ከቐርቦ ይኽእል ንዚነበረ ይግባይ፡ ብመልክዕ መስቀላዊ ይግባይ ኸቐርብ ይኽእል።
- (2) መስቀላዊ ይግባይ፡ ልክዕ መረረ ይግባይ ብዚዳለወሉ ቐጥሞ ዚቐርብ ኩይኑ፡ ወሃቢ መልሲ ብመሰረት ዓንቀጽ 382 (1) ዝተኣዘዘ መጸዋዕታ ምስ በጽሖ ኣብ ውሽጢ ኣደ ወርሒ ናብ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርድ ይቐርብ።

- (3) ወሃብ መልሲ፡ አብ ውሽጢ እቲ ዝተኣዘዘ ግዜ፡ መስቀላዊ ይግባይ ኣብ ዘቕርቡሉ ኹነታት፤
  - (ሀ) ካብቲ ቅዳሕ ዝተቐበለ ወገን፡ ቅዳሕ ከም ዝተቐበለ ዘርኢ መረጋገጺ ጽሑፍ፡ ምስቲ መስቀላዊ ይግባይ ኣተሓሓዙ ዘቕረበ ኣብ ዝኹነሉ ኹነታት እንተ ዘይኩይኑ፡ ቤት ፍርዲ ብኸሳራ ወሃብ መልሲ ቅዳሕ መረረ መስቀላዊ ይግባይ ቦቲ መስቀላዊ ይግባይ ኪትንከፍ ናብ ዝኸለል ዝኹነ ወገን ወይ ናብ ወዳእ ነገሩ ከም ዚበጽሕ ይገብር፡ ከምኡውን
  - (ለ) ቤት ፍርዲ፡ እቲ ይግባይን መስቀላዊ ይግባይን ዝስምዓሉ ሓድሽ መዓልቲ ይቕጽር።
- (4) ወሃብ መልሲ፡ ቅድሚ ዕለት ቁጸራ፡ ኣብ ዝኹነ ግዜ፡ ናይቲ ይግባይ ብጽሑፍ መልሲ ከቕርብ ይኸእል፡ ንመስቀላዊ ይግባይ ብዚምልከት ድማ፡ ይግባይ በሃሊ ናይ መስቀላዊ ይግባይ መልሲ ብጽሑፍ ከቕርብ ይኸእል።

ዓንቀጽ 384. - መስርሕ ምስማዕ

- (1) ጉዳይ ንምስማዕ ኣብ ዝተቐጸረ መዓልቲ፡ መጀመርታ ይግባይ በሃሊ ነቲ ይግባይ ብምድጋፍ ምጉቱ የቕርብ።
- (2) ብድሕርዚ ቤት ፍርዲ፡ ነቲ ይግባይ ምስ ዘይዳጽዎ፡ ወሃብ መልሲ ነቲ ይግባይ ብምቅዋም ንዘቕርብ ምጉት ይሰምዕ፡ ብድሕሪኡ ይግባይ በሃሊ መልሲ ናይ ምሃብ መሰል ይህልዎ።
- (3) ቤት ፍርዲ፡ ወሃብ መልሲ ንመረረ ይግባይ ብጽሑፍ መልሲ ከም ዚህብ፡ ይግባይ በሃሊ ድማ ብጽሑፍ ናይ መልሲ መልሲ ከም ዘቕርብ ኪገብር ይኸእል። ወሃብ መልሲ ቅድሚ ጉዳይ ምስምዑ ድሮ ኣቐዲሙ ብጽሑፍ መሊሱ ምስ ዚገብር፡ ይግባይ በሃሊ ብጽሑፍ ናይ መልሲ መልሲ ከቕርብ፡ ቤት ፍርዲ ኪእዘዝ ወይ ብዝተሓተተ ከፍቅድ ይኸእል።
- (4) መልስን ናይ መልሲ መልስን ቤት ፍርዲ ኣብ ውሽጢ ዝወሰኖ መዓልቲ ቕጽራ ይቕርብ።
- (5) ድንጋጎታት ናይዚ ዓንቀጽ ኣብ መስቀላዊ ይግባይውን ተፈጻምነት ይህልዎም።

ዓንቀጽ 385. - ምምላስ ጉዳይ ብይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ

- (1) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ብቑዕ መሲሉ ኣብ ዝተራእዮ ኩነታት ንሓደ ጉዳይ ናብ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ኪምለስ ኪእዘዝን ኣብቲ ዝተመልሰ ጉዳይ ኣየናይ ወይ ኣየኖት ጭብጢ ወይ ጭብጥታት ኪውሱኑ ከም ዘሎዎም ብተወሳኺ ኪእዘዝ ይኸእል።
- (2) ሓደ ጉዳይ ኣብ ትሕትዚ ዓንቀጽ ናብ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ኣብ ዝተመልሰሉ ኹነታት፡ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ቅዳሕ ናይቲ ዘሕለፎ ውሳኔን ትእዛዝ፡ ከምኡውን እቲ ክርክር ኣብ ደብተር ሲቪላዊ ጉዳያት ኣብ ትሕቲ ናይ ቅድም ቍጽሪ መዝገብ ኪውሰን ከም ዘሎዎ ዘርኢ ትእዛዝ ይልእኽ።
- (3) እቲ መበቐላዊ ጉዳይ ኣብ ዝርኣየሉ ግዜ መርትዖ ቀሪቡ እንተ ነይሩ፡ ንኹሉ ቅኑዕ ዝኹነ ፍሉይነታት እናተገዘኡ፡ እቲ ጉዳይ ድሕሪ ምምላሱ ኣብ ዝገበር ዳንነትውን ከም መርትዖ የገልግል።

ዓንቀጽ 386. - ውሳኔ ብመሰረት መዝገብ

እቲ ኣብ መዝገብ ዘሎ መርትዖ፡ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ውሳኔ ንኪህብ ዘኽእል ኣብ ዝኹነሉ ኹነታት፡ ዋላውን እቲ ናይ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ውሳኔ ምሉእ ብምሉእ ካብቲ ናይ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ውሳኔ ዝተመስረተሉ ባይታ ዝተፈልየ ይኹን፡ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ኣድላዪ ምስ ዚኸውን ነቲ ጭብጢ እንደገና ከቐሞን ኣብ መወዳእታ ድማ ነቲ ጉዳይ ኪውስኖን ይኽእል።

ዓንቀጽ 387. - ምምላስ ጉዳይ ናብ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ

- (1) ኣብ ድጊ ነገር ናይቲ ጉዳይ ናብ ቅነዕ ውሳኔ ምእንቲ ኪብጸእሉ ብታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ኣቐዲሙ ዘይተወሰነ ዝኹነ ጭብጢ ወይ ዝኹነ ናይ ክውንቶ ሕቶ ኪውሰን ንይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ኣድላዪ ኹይኑ ምስ ዚርእዮ፡ እቶም ከምዚ ዚመስሉ ሕቶታት ወይ ክውንቶታት ንኪውሰኑ ነቲ ጉዳይ ናብ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ኪመርሖ ይኽእል፡ ከምኡውን ነቲ ቤት ፍርዲ ዝኹነ ተወሳኺ መርትዖ ኪወስድ መምርሒ ኪህብ ይኽእል።
- (2) ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ፡ ነቲ ኸምዚ ዝኣምሰለ ጭብጥን ሕቶታትን ንምውሳን መስርሕ ዳንነት ይቐጽል፡ ከምኡውን ናይ ዝተሰምዐ መርትዖ መዝገብ፡ ቦቲ ኣብኡ ዝተጋህደ ርኽቦታትን ነቲ ርኽቦታት ብዝድግፍ ምክንያታት ብምስናይ፡ ነቲ ጉዳይ ናብ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ይመልሶ እሞ ኣካል ናይቲ ኣቐዲሙ ዚርእ ዚነበረ መዝገብ ይኸውን።

ዓንቀጽ 388. - ተቓውሞ ንርኽቦታት ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ

- (1) ዝኹነ ካብ ተኸራኽርቲ ወገናት ኣብ ትሕቲ ዓንቀጽ 387(2) ንዝተመልሰ ዝኹነ ርኽቦታት ኣብ ውሽጢ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ዝወሰኖ ግዜ ተቓውሞ ኸቐርብ ይኽእል።
- (2) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ተቓውሞ ኪቐርብሉ ዝተወሰነ ግዜ ምስ ተወድኦ፡ ነቲ ይግባይ ምርኣይ ይቐጽል።

ዓንቀጽ 389. - ተወሳኺ መርትዖ

- (1) ቤት ፍርዲ ኣብ ዘፍቐደሉ ኹነታት እንተ ዘይኩይኑ፡ ናይ ይግባይ ተኸራኽርቲ ወገናት፡ ኣብ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ተወሳኺ መርትዖ ከቐርቡ ኣይክእሉን።
- (2) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ኣብ ከምዚ ዚስዕብ ኹነታት፡ ብተበግሶኡ ወይ ብኣመልካነት ሓደ ወገን ተወሳኺ መርትዖ፡ እንተላይ ምስክርነት መሰኻኸር፡ ንኪቐርቡ ዘፍቐድ ትእዛዝ ኪህብ ይኽእል፤
  - (ሀ) ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ኪቐርብ ኪፍቐደሉ ዝነበሮ መርትዖ ምፍቓድ ምስ ዚኣቢ፡
  - (ለ) ቤት ፍርዲ ውሳኔ ንኪህብ ምእንቲ ኪኽእል ኪቐርብ ዘሎዎ ሰነድ ወይ ኪምርመር ዘለዎ ምስክር ምህላው ምስ ዚርዳእ፡ ወይ
  - (ሐ) ኣብቲ ጉዳይ ግቡእን ርትዓውን ውሳኔ ንምሃብ ዚሕግዝ ዝኹነ ብቐዕ ምክንያት ምስ ዚህሉ።

- (3) ኣብ ትሕቲ ንኡስ-ዓንቀጽ (2) ዝተዋህበ ዝኹነ ውሳኔ፡ እቲ ውሳኔ ዝተመርኩሰሉ ምኽንያት ይገልጽ።

ዓንቀጽ 390. - ኣገባብ ኣቕባብላ ተወሳኺ መርትዖ

- (1) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ተወሳኺ መርትዖ ኪቐርብ ኣብ ዝኣዘዘሉ ሹነታት፡ ነቲ መርትዖ እቲ ባዕሉ ኪቐበሎ፡ ወይ ከኣ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ወይ ዝኹነ ካብኡ ዝተሓተ ካልእ ቤት ፍርዲ ነቲ መርትዖ ተቐቢሉ ናብ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ከመሓላልፎ ኪእዝዝ ይኸእል።
- (2) ተወሳኺ መርትዖ ንኪቐርብ ዝወሃብ ትእዛዝ፡ መርትዖ ኪቐርበሎም ዚግባእ ነጥብታት ይጠቅስ፡ እቲ መርትዖ ዝተሰምዓሉ መዝገብ ድማ ነዞም ዝተጠቐሱ ነጥብታት የንጸባርቕ።

ዓንቀጽ 391. - ምሕላፍ ውሳኔ

ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ንተኸራኸርቲ ወገናት ወይ ንወዳእቲ ነገሮም ድሕሪ ምስማዕን ቅነዕ መሲሉ ዝተራእዮ ዝኹነ ክፋል ናይቲ መዝገብ ድሕሪ ምምርማርን ኣብ ክፉት መጋባእያ ይውሰን።

ዓንቀጽ 392. - ስልጣን ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ

- (1) ውሳኔ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ፡ ነቲ ይግባይ ዝተባህለሉ ውሳኔ ኸጽድቕ፡ ኸመሓይሾ ወይ ኪስዕሮ ይኸእል።
- (2) እቶም ናይ ይግባይ ተኸራኸርቲ ወገናት እቲ ውሳኔ ኪወሃበሉ ብዛዕባ ዘሎዎ ቕጥዒ፡ ወይ ብዛዕባ እቲ ኣብ ይግባይ ኪወሃብ ዘሎዎ ትእዛዝ ኣብ ዝተሰማምዕሉ ሹነታት፡ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ብእኡ መሰረት ውሳኔ ኸሕልፍ ወይ ትእዛዝ ኪህብ ይኸእል።

ዓንቀጽ 393. - ናብ ዝነበሮ ንምምላስ ዚቀርብ ምልክታ

- (1) ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርዲ ነቲ ውሳኔ ብምሉኡ ወይ ብኸፊል ምስ ዚቕይሮ ወይ ምስ ዚስዕሮ፡ ከምኡውን ንተወሳኺ ዳንነት ነቲ ጉዳይ ናብ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ምስ ዚልእኮ፡ ሓደ ተኸራኸሪ ወገን ቅድምቲ ውሳኔ ምውሃቡ እቶም ተኸራኸርቲ ወገናት ናብ ዝነበሮዎ ደረጃ ኪምለሱ ከመልክት ይኸእል፡ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ድማ ብዝተኸእለ መጠን ናብቲ ዝነበሮዎ ሹነታት ኪምለሱ ዘኸእል ትእዛዝ ይህብ።
- (2) ንኡስ-ዓንቀጽ (1) ብዚምልከት፡ ቤት ፍርዲ ቅነዕ ኰይኑ ዚረኽቦ ትእዛዝ፡ እንተላይ ንምምላስ ክሳራታትን ንምክፋል ወለድ፡ ካሕሳን ዘይግቡእ መኸሰብን ዝምልከት ትእዛዛት ኪህብ ይኸእል።
- (3) ኣብ ትሕቲ ንኡስ-ዓንቀጽ (1) ምልክታ ብምቕራብ ኪምለስ ንዚከኣል ዝኹነ ነገር ወይ ካልእ ዳንነት ንምምላስ ብምዕላም ክሲ ኣይምስረትን።

ካልኣይ ኣርእስቲ - ፍሉይ ክለሳ

ዓንቀጽ 394. - ተፈጻምነት

- (1) ዝኹነ ተኸራኸሪ ወገን፡ ኣብ መንጎ ክርክር ንዚወሃብ ግዜያዊ ተፈጻምነት ዘሎዎ ትእዛዝ ኪኸለሰሉ ፍቓድ ንምርካብ ናብ ርእሱ-ኣብያተ ፍርዲ ከመልክት ይኸእል።

- (2) ኩሉ ናይ ይግባይ መሰላት ኣብ ዝተጸገቀቐሉ፡ ከምኡውን ናይ ይግባይ ግዜ ድሕሪ ምሕላፉ ይግባይ ምቕራብ ኣብ ዘይተፈቐደሎም ጉዳያት፡ ብመሰረት እዚ ዓንቀጽ ናብ ርእሰ-ኣብይተ ፍርዲ ምልክታ ኪቐርብ ይኽእል።
- (3) ኣብ ሓደ ጭብጢ ዝተበጽሖ መደምደምታ፡ ንተኻራኻሪ ወገን ወይ ተኸራኽርቲ ወገናት ተወሳኺ ጉድኣት ወይ ዘይርትዓውነት ከየኸተለ ብናይ መወዳእታ ውሳኔ ወይ ብይግባይ ኪእረም ዘይክእል ርኡይ ናይ ሕጊ ጌጋ ወይ ጉሉሕ ዘይፍትሓውነት ምስ ዘንጸባርቐ ናብ ርእሰ-ኣብይተ ፍርዲ ፍቓድ ንምርካብ ምልክታ ኪቐርብን ተቐባልነት ኪረክብን ይኽእል።

ዓንቀጽ 395. - ፍታሕ

ቤት ፍርዲ ብመሰረት ዓንቀጽ 394 ፍቓድ ኣብ ዝህበሉ ኹነታት፡ ናይቲ ኸርክር ስሩዕ ምዕባለን ውገናን ንምርግጋጽ ኣብቲ ኹነታት ቅጉዕ ኩይኑ ዚረኽቦ ትእዛዝ ኪህብ ይኽእል።
ሳልሳይ ኣርእስቲ - ተቓውሞ ብሳልሳይ ኣካል

ዓንቀጽ 396. - ተቓውሞ ብመን ኪቐርብ ይኽእል

ኣብ ሓደ ጉዳይ ከም ተኸራኻሪ ወገን ኪሳተፍ ዚግባእ ወይ ኪሳተፍ ዝኽእል ዝነበረ እሞ ኣብቲ ጉዳይ ዝተሞህበ ውሳኔ ንረብሓኡ ዚጎድእ ዝኹነ ሰብ፡ ኣብቲ ጉዳይ ብኣካል ወይ ብወኪሉ ከም ተኸራኻሪ ወገን ኣብ ዘይተሳተፈሉ ኹነታት፡ ብዛዕባ እቲ ውሳኔ ድሕሪ ምፍላጡ ኣብ ውሽጢ ስሳ መዓልታትን እቲ ውሳኔ ቅድሚ ምፍጻሙን ኣብ ልዕሊ እቲ ውሳኔ ተቓውሞ ኸቐርብ ይኽእል።

ዓንቀጽ 397. - ቅጥዒ ተቓውሞ

- (1) ተቓውሞ ብመልክዕ ምልክታ ተዳልዩ ግቡእ ናይ ዳንነት ክፍሊት ምስ ተኸፍሎ ናብቲ ተቓውሞ ዝቐርበሉ ዘሎ ውሳኔ ዝሃበ ቤት ፍርዲ ይቐርብ።
- (2) እቲ ምልክታ ነዞም ዚሰዕቡ ይሕዝ፤
  - (ሀ) ስምን ኣድራሻን ተቓውሞ ዚቐርበሉ ዘሎ ቤት ፍርዲ፡
  - (ለ) ስምን ኣድራሻን ተቓውሞ ዘቐርብ ዘሎ ሰብ፡
  - (ሐ) ኣሸግት ናይ ተኸራኽርቲ ወገናት ናይቲ ተቓውሞ ዚቐርበሉ ዘሎ ጉዳይ፡
  - (መ) ስም ናይቲ ተቓውሞ ዚቐርበሉ ዘሎ ውሳኔ ዝሃበ ቤት ፍርዲ፡ ውሳኔ ዝተሞህበሉ ዕለትን ውሳኔ ዝተሞህበሉ ቍጽሪ መዝገብን፡
  - (ረ) ምክንያታት ተቓውሞ፡ ከምኡውን
  - (ሰ) ባህርይ ናይቲ ዚሕተት ዳንነት።
- (3) እቲ ምልክታ ንሓቅነት ኣብኡ ዚሰፈሩ ክውንቶታት ብዘረጋግጹ ቃለ-ማሕላ ተሰንዩ ይቐርብ።
- (4) ግቡእ ኣብ ዝኹነሉ ኹነታት፡ እቲ ተቓውሞ ዝቐርበሉ ውሳኔ ከይተፈጸመ ኪጸንሕ መኣገዲ ዝሓትት ምልክታ ምስቲ ናይ ተቓውሞ ምልክታ ተተሓሒዞ ኪቐርብ

ይኸእል። ቤት ፍርድ ብቅዕ ምክንያት አብ ዚረኽቡሉ ጊዜ፡ መስርሕ ምፍጻም ፍርድ ተኣጊዶ ኪጸንሕ ኪእዝዝ ይኸእል።

ዓንቀጽ 398. - ውጽኢት ተቃውሞ

- (1) ተቃውሞ ምስ ቀረበሉ፡ ቤት ፍርድ ነቲ ተቃውሞ ንምስማዕ መዓልቲ ቈጸራ ይምድብ፡ ቅዳሕ ናይቲ ተቃውሞን አብቲ መዓልቲ ቈጸራ ኪርከቡ ዚሕብርን መጻዕታን ድማ ናብ ኡሎም አብቲ ተቃውሞ ዝቐረበሉ ውሳኔ ዝተሞህበሉ ጉዳይ ተኸራኽርቲ ወገናት ዚነበሩ ከም ዝበጽሑም ይገብር።
- (2) ተቃውሞ ግቡእ ዳንነት ተኸፊልዎ ምስ ተኸፍተ፡ ልክዕ ከምቲ አብ ቀዳማይ ክሲ ዝተገብረ መስርሕ ዳንነት ብሓደ ዝዓይነቶም ድንጋገታት ይግዛእ። ቤት ፍርድ እቲ ዳንነት አብ መወዳእታ ምስ በጽሖ፡ ረብሓ ናይቲ ተቃዋሚ ወገን በቲ ውሳኔ ዚጉዳእ ክሳብ ዝኹን፡ ነቲ ተቃውሞ ዝተገብረሉ ውሳኔ ኸጽድቕ፡ ኸመሓይሾ ወይ ኪሰዕሮ ይኸእል።

ራብዓይ ኣርእስቲ - ዳግመ ምርኣይ

ዓንቀጽ 399. - ምክንያት ዳግመ ምርኣይ

ተወሲኑ ዚሓደረ ጉዳይ ዳግመ ከይርእ ዚዳግት ድንጋገታት ናይዚ ሕጊ ብዘየገድስ፡ ይግባይ ኪበሃሎ ዝከኣል ግን ይግባይ ብዘይተባህሎ ውሳኔ ወይ ትእዛዝ፡ ወይ ይግባይ ኪበሃሎ ብዘይከኣል ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ተበዲለ ዚብል ዝኹን ተኸራኽሪ ወገን፡ ኣብዞም ዚሰዕቡ ኹነታት፡ ግቡእ ዳንነት ብምኸፋል፡ እቲ ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ዳግመ ንኸርእ ከመልክት ይኸእል፤

- (ሀ) ድሕርቲ ናይ መወዳእታ ውሳኔ፡ እቲ ኸርክር አብ ዚካየደሉ ዚነበረ እዋን ዋላውን ግቡእ ጸዕሪ ድሕሪ ምክያድ ኪፈልጦ ዘይከኣል፡ ትምየና ሰነድ፡ ብሓሶት ምምስካር፡ ጉቦ፡ ጉሕለት ወይ ምትላል ዚመስሉ ነገራት ምንባሩ ዘረድእ ሓድሽ መርትዖ ወይ ኣድላዪ ነገር ምስ ዚረክብ፡ ከምኡውን
- (ለ) እዚ ነገራት አብቲ ውሳኔ ዝተሞህበሉ ጊዜ ተፈሊጡ እንተ ዝነበር ንትሕዝቶ ናይቲ ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ኪቐይሮ ዚኸእል ምስ ዚኸውን።

ዓንቀጽ 400. - ዳግመ ምርኣይ ዚቐርበሉ ጊዜ

- (1) ውሳኔ ዳግመ ንኸርእ ዝሓትት ምልክታ፡ እቲ ኣመልካቲ ብዛዕባ እቲ ውሳኔ ካብ ዝፈለጠሉ አብ ውሽጢ ስሳ መዓልታት፡ እንተ ኹን እቲ ውሳኔ ካብ ዝተሞህበሉ ዕለት ቅድሚ ሳርተ ሳመት ይቐርብ።
- (2) አብ ትሕትዚ ዓንቀጽ ዚቐርብ ምልክታ፡ ኪቐርበሉ ዝተመደበ ጊዜ ድሕሪ ምሕላፉ አብ ዝቐረበሉ ኹነታት፡ ጊዜኡ ምስ ሓለፈ ንዚቐርብ ይግባይ ዝምልከቱ ድንጋገታት ተፈጻሚነት ይህልዎም።

ዓንቀጽ 401. - ዚምልከቶ ቤት ፍርድ

- (1) ውሳኔ ዳግመ ኪርኣዮልካ ዚቐርብ ምልክታ፡ ካብቲ ውሳኔ ዝሃበ ቤት ፍርድ ዚወሃቡ ውሳኔታት ይግባይ ናይ ምስማዕ ስልጣን ዘሎዎ ይግባይ ሰማዒ ቤት ፍርድ ይቐርብ።

- (2) ርእሰ-አብያተ ፍርድ ነቲ ጉዳይ ምስ ዚውሰን ወይ ንውሳኔ ናይ ታሕተዋይ ቤት ፍርድ ዘጽድቕ ወይ ዚሰጠ ናይ መወዳእታ ወሳኔ ምስ ዚህብ እቲ ምልክታ ናብቲ ዳግም ኪርኣ ዚድለ ዘሎ ውሳኔ ዘሕለፈ መጋባእያ ርእሰ-አብያተ ፍርድ ይቐርብ።

ዓንቀጽ 402. - ቅጥዕን ትሕዝቶን ምልክታ

ናይ ዳግመ ምርኣይ ምልክታ መረረ ይግባይ ኪሕዞም ዚግባእ ዝርዝራት ብምሓዝ፡ ንኣቀራርባ ይግባይ ዝምልከት ኩነታት ብምሉኡ ከም ዝተማልኦ ብዜረጋግጽ ቃለ-ማሕላ ተሰንዩ ይቐርብ።

ዓንቀጽ 403. - ዳግመ ምኽፋት መስርሕ ዳንነት

- (1) እቲ ምልክታ ቅቡል ኩይኑ ኣብ ዝተረኸበሉ ኩነታት፡ እቲ ኻልእ ተኸራኻሪ ወገን ናብ ቤት ፍርድ ብምቕራብ ነቲ ዳግም ዚርኣ ዘሎ ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ዝድግፍ ርእይቶኡ ከቐርብ ምእንቲ ኪክእል መጸዋዕታ ድሕሪ ምልኣኹ፡ ቤት ፍርድ እቲ ጉዳይ ዳግም ንኸርኣ ኣድላዩ ኹይኑ ዚረኸቦ ትእዛዝ ይህብ።
- (2) ናይ ዳግመ ምርኣይ ምልክታ ዘፍቅድ ወይ ዚነጽግ ውሳኔ ይግባይ ኣይበሃሎን።

ዓንቀጽ 404. - ምቅራብ ምፍጻም ፍርድ

ምቕራብ ምልክታ ዳግመ ምርኣይ ውሳኔ ንከይፍጸም ኣይእግድን። እንተ ኹነ ግን፡ ነቲ ምልክታ ዝሰምዕ ቤት ፍርድ ብወገን ኣመልካቲ ብቐዕ ምኽንያት ምስ ዚቐርበሉ፡ ምርኣይ ናይቲ ጉዳይ ዳግም ድሕሪ ምኽፋቱ፡ ኣፋጻጸም ተኣጊዶ ንኪጸንሕ ኪእዝዝ ይኸእል።

ዓንቀጽ 405. - ኸለሳ ውሳኔ

ቤት ፍርድ፡ ነቲ ዳግም ንምርኣይ መንቀሊ ዝኹነ ምኽንያት ቅቡል ኩይኑ ምስ ዚረኸቦ፡ ነቲ ኸርክር ዝተገብረሉ ውሳኔ ብምኽላስ ሓድሽ ውሳኔ ይህብ።